

- ними самостійних нафтогазоносних комплексів;
- визначення низки нових стратиграфічних рівнів накопичення гідрокарбонатів («чорних сланців», доманікоїдів тощо), розкриття їхньої ролі в нафтогазонакопиченні;
- розроблення принципово нової системно-прогнозої класифікації пасток (покладів) вуглеводнів із виділенням їхніх нових морфогенетичних типів, наявність яких згодом було доведено пошуково-розвідувальними роботами;
- розроблення теоретичних основ закономірностей екранування вуглеводневих скупчень і їхньої фазово-геохімічної диференціації;
- установлення гіпогенно-алогенетичної метасоматичної природи вторинних колекторів на великих глибинах;
- відкриття ін'єкційних упроваджень глибинної вуглеводнево-полімінеральної речовини в тріщинах природного гідророзриву порід нафтогазоносних комплексів глибокого залягання;

- установлення залежності між ізотопним складом водню різних сортів нафти (конденсатів) та геодинамічними умовами нафтогазонакопичення;
- обґрунтування геосинергетичної концепції походження нафти й газу тощо.

Для творчої біографії вченого характерний тісний зв'язок прикладних розроблень із різнобічними науковими дослідженнями в галузі літології, палеогеографії, стратиграфії, фаціального та формаційного аналізу, тектоно-геодинамічних, геотермобаричних та флюїдо-динамічних закономірностей формування нафтогазоносних басейнів. О.Ю. Лукін — автор та співавтор 300 друкованих, 60 рукописних (фондових) праць і двох винаходів; виголосив понад 70 наукових доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

Наукова громадськість, колеги й друзі щиро вітають Олександра Юхимовича з ювілеєм, бажають йому активного довголіття, натхнення та нових наукових відкриттів.

70-річчя члена-кореспондента НАН України Е.Г. ПЕТРОВА

12 лютого виповнилося 70 років відомому фізику-теоретику члену-кореспонденту НАН України Ельмарові Григоровичу Петрову.

Е.Г. Петров народився 1940 р. у м. Бугруслані Оренбурзької області (Росія). Вищу освіту здобув на фізичному факультеті Воронезького державного університету. Після закінчення аспірантури Харківського фізико-технічного інституту АН УРСР в 1967 р. працює в Інституті теоретичної фізики, нині

на посаді завідувача відділу квантової теорії молекул і кристалів.

Ельмар Григорович — відомий в Україні та за її межами фахівець у галузі дослідження високочастотних та провідних властивостей магнітовпорядкованих кристалів і молекулярних систем. Його праці, присвячені вивченню впливу електромагнітних полів на перенесення електронів крізь антиферромагнітні ланцюжки, молекулярні «містки» і молекулярні дроти, зроби-

ли суттєвий внесок у спінтроніку, молекулярну і біомолекулярну електроніку, пояснили низку нових експериментів із провідності окремих молекул.

Основні дослідження Е.Г. Петрова пов'язані з вивченням кінетики перенесення зарядів у біо- та наносистемах, розвитком методів теорії твердого тіла, застосуванням цих методів для вивчення спектральних властивостей магнітовпорядкованих кристалів.

Ельмар Григорович одержав низку важливих результатів із поглинання світла антиферромагнетиками, побудував теорію френкелевських екситонів у магнітовпорядкованих кристалах, яку успішно застосовують для пояснення поглинання та люмінесценції світла в магнітовпорядкованих діелектриках.

Значні досягнення вченого й у теоретичній біофізиці. Зокрема, він довів важливу роль квазіперіодичних структур білкового ланцюга в донор-акцепторних перенесеннях електрона на значні в молекулярних масштабах відстані. Це допомогло зрозуміти фізичну суть конкретних процесів у біології, серед яких перетворення кванта світла в енергію розділених зарядів у фотосинтезі та активація збудження мембран нервових волокон.

Праці Е.Г. Петрова відомі як у нашій країні, так і за кордоном. Він автор понад 200 наукових праць, зокрема трьох монографій. Багато років Ельмар Григорович викладав спецкурс із квантової кінетики на фізичному факультеті та курс квантової механіки на радіофізичному факультеті Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Він підготував 12 кандидатів фізико-математичних наук, 5 із яких стали докторами наук. Е.Г. Петров — член редколегії Українського фізичного журналу та експертної ради ВАК України.

Наукова діяльність ученого високо оцінена як державою, так і науковою спільнотою. Він лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки за цикл праць «Нові оптичні та магнітооптичні явища в антиферромагнетиках» (2004 р.), премії НАН України імені О.С. Давидова за серію робіт «Транспорт електронів у низьковимірних молекулярних структурах» (2002 р.) та премії Олександра фон Гумбольдта (Німеччина, 2003 р.)

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Ельмара Григоровича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого натхнення, невичерпної працездатності й оптимізму.

70-річчя члена-кореспондента НАН України М.О. СТРЖЕМЕЧНОГО

15 лютого виповнилося 70 років відомому в Україні фізику члену-кореспонденту НАН України Михайлові Олексійовичу Стржемечному.

М.О. Стржемечний народився 1940 р. у м. Харкові. Закінчивши в 1962 р. фізичний факультет Харківського державного універ-

ситету, він вступив до аспірантури ХДУ. Потім Михайло Олексійович прийшов працювати у Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Веркіна, де здолав шлях від інженера до завідувача відділу структурних досліджень твердих тіл при низьких температурах.